

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก
- เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 5,341 คน จากจำนวน 5 วิทยาลัย คือ วิทยาลัย พนิชยการบึงพระพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัย สารพัดช่างพิษณุโลก และวิทยาลัยการอาชีพนครราชสีมา

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกว้างกำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่าง โดยใช้ดาวรุนของเครื่องคอมพิวเตอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน (Multistage random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 357 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการ และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก รวม 5 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านชีวสังคมของผู้ปกครองของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยการหาค่าร้อยละ
- วิเคราะห์ปัจจัยด้านกระบวนการของผู้ปกครอง นักเรียนอาชีวศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยโดยใช้ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความเอื้อเพื่อเพื่อแบ่ง การพึงพาดเนย และการประหยัด จำแนกตาม ปัจจัยด้านชีวสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพของครอบครัว

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้การถดถอยพหุคุณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สหสัมพันธ์พหุคุณ (Multiple Correlation) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

- ผู้ปกครองของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกส่วนมากมีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา ระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และระดับอื่น ๆ ตามลำดับ
- ผู้ปกครองของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกส่วนมากมีอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาอาชีพรับจ้าง อาชีพรับราชการหรือธุรกิจอาชีพ อาชีพพนักงานบริษัท อาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ
- นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกส่วนมากอยู่บ้านมีรายได้ต่ำ รองลงมาอยู่กับบิดาหรือมารดา บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม และอยู่กับญาติหรือ ผู้อุปการะตามลำดับ

4. ปัจจัยด้านกระบวนการเรื่องการส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติระดับมากในเรื่องเกี่ยวกับการนั่งคุบให้ไปเรียนพิเศษ สำหรับเรื่อง การซื้อหนังสือมาให้อ่าน การให้เลือกเรียนพิเศษ วิชาที่สนใจ และการซื้อสื่อส่งเสริมการเรียนมาให้นั้น ผู้ปกครองมีการปฏิบัติระดับปานกลาง ส่วนเรื่องการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ใช้ในการเรียนนั้น ผู้ปกครองปฏิบัติระดับน้อย

- ปัจจัยด้านกระบวนการเรื่องการอบรม สั่งสอน ของผู้ปกครองในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

6. ผู้ปกครองมีการปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่นักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีการปฏิบัติระดับมากที่สุดในเรื่องการโกรกเจ้าหนี้ว่าไม่อยู่บ้าน สำหรับเรื่องการชวนเพื่อนมาดื่มเหล้าที่บ้าน และการเป็นที่ปรึกษาที่ดีหากมีปัญหานั้นผู้ปกครอง มีการปฏิบัติระดับมาก ส่วนเรื่อง การสอดmnด์ให้วัพระก่อนนอน และการทำบุญตักบาตรที่หน้าบ้านและวัดเสมอ ผู้ปกครองปฏิบัติระดับปานกลาง

7. ผู้ปกครองมีการปฏิบัติปัจจัยด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติระดับมากในเรื่องการอบรมสั่งสอน และการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง สำหรับเรื่องการส่งเสริมการศึกษาผู้ปกครองปฏิบัติระดับปานกลาง

8. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า เรื่องการไม่ทุจริตในการสอบ มีคุณธรรม จริยธรรมระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

9. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า เรื่อง การเข้าແຂວງการพงชาติไม่ทัน การไปไม่ทันเวลา 날ดเพื่อน การคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน และการเตรียมความพร้อมในการเรียนและปฏิบัติงานมีคุณธรรม จริยธรรมระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

10. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมด้านความເອົ້າເພື່ອເພື່ອແຜ່ອອັນກເຮັດວຽກ อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า เรื่อง การຫຼູ້ອ່ອມມາຝາກເພື່ອ การແປ່ງໃຫ້ເພື່ອໃຊ້ເຄື່ອງຄອມພິວເຕັບນ້ຳກະລຸນາ ແລະການບໍຈາກສິ່ງຂອງໄທກັບຄົນຍາກຈົນ มีคุณธรรม จริยธรรมระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

11. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมด้านการพึงพาณເອງຂອງນักເຮັດວຽກ อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า เรื่อง การไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ถ้าເພື່ອນໄມ່ช่วยກາງທາຍໄດ້ພິເສດຖະກິດນອງເມື່ອຈຳເປັນ การໄມ່ກຳລັດຄາມຄຽກກາມບໍ່ມີປັບປຸງຂອງສັຍ ແລະການໄມ່ຂອບເສດອດວ້າເຂົ້າແໜ່ງຂັ້ນຫຼູ້ກໍານົດທີ່ກໍານົດ ມີคุณธรรม จริยธรรมระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

12. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมด้านการประയັດຂອງນักເຮັດວຽກ อาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่าเรื่อง การເກີນເງິນນາງສ່ວນໄວ້ຝາກນາຄາມ ມີคุณธรรม จริยธรรมระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

13. การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ การพึ่งพาตนเอง และการประยัด อญี่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

14. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ที่ผู้ปกครอง มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรม อาชีวศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมต่างกัน ยกเว้น ด้านความซื่อสัตย์สุจริตเกี่ยวกับเรื่อง การคืนเงินให้พ่อค้ากรณีพ่อค้าหอนเงิน ด้านความรับผิดชอบ เกี่ยวกับเรื่อง การให้ความ ร่วมมือในการทำงานกับเพื่อน ๆ ด้านความเอื้อเพื่อแผ่ เกี่ยวกับเรื่อง การแบ่งให้ เพื่อนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์บังกรณีมีเครื่องจำกัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

15. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกที่ผู้ปกครอง มีอาชีพต่างกัน ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ เรื่อง ภาระเข้าเรียนตรงเวลา และ การส่งรายงาน ที่ครุสั่งตรงเวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความ เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ การพึ่งพาตนเอง และการประยัดไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการพึ่งพาตนเอง เรื่อง การไม่ชอบเส่นอคุณเข้าแข่งขัน หรือทำงานที่ก้าหากาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05

16. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ที่ผู้ปกครอง มีสถานภาพต่างกันไม่ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรมอาชีวศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมต่างกัน ยกเว้น ด้านความรับผิดชอบ เรื่อง การเตรียม ความพร้อมในการปฏิบัติงานเสมอ และ การให้ความร่วมมือในการทำงานกับเพื่อน ๆ ด้าน การพึ่งพาตนเอง เรื่อง การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านการประยัด เรื่อง การเปลี่ยน ของเท้าใหม่ทุกเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

17. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้าน กระบวนการกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการ "ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษา การอบรมสั่งสอน และการปฏิบัติเป็นแบบอย่างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ยกเว้น

การส่งเสริมการศึกษาด้านความรับผิดชอบ และการอบรมสั่งสอน ด้านการพึ่งพาตนเอง มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยด้านชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์

18. ผลการวิเคราะห์การทดสอบโดยพหุคุณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมและปัจจัยด้านกระบวนการกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกกว่า

18.1 ด้วยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ การอบรมสั่งสอน และการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

18.2 ด้วยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกในด้านความรับผิดชอบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

18.3 ด้วยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกในด้านความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

18.4 ด้วยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกในด้านการพึ่งพาตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

18.5 ด้วยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกในด้านการประหยัดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ การอบรมสั่งสอน และการปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

การอภิปรายผล

จากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการศึกษาผู้ปกครองมีการปฏิบัติปัจจัยด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีการปฏิบัติระดับมากในเรื่องการอบรมสั่งสอน uar การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง สำหรับเรื่องการส่งเสริมการศึกษาผู้ปกครองปฏิบัติระดับปานกลาง

2. จากผลการศึกษาการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่ การพึ่งพาตนเอง และการประหยัด ในภาพรวมอยู่

ระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของสุวรรณี ปราบวิชิต (2538) ที่ศึกษาพบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเด็กระดับอายุ 15 ปี ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ อญู่ในระดับมาก

3. จากผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษานิจหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ เนื่องจากอาชีพบางอาชีพด้องทำงานแข่งขันกับเวลา จึงส่งผลให้นักเรียนซึ่งซับพฤติกรรมจากผู้ปกครองในเรื่องการตรงต่อเวลา แต่บางอาชีพไม่จำเป็นต้องแข่งขัน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในเรื่องของเวลาด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากเรื่องการเข้าเรียนตรงเวลา และการส่งรายงานตรงเวลา จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ดังไว้ และสอดคล้องกับทฤษฎีทางสังคมวิทยา(กีรติ ศรีวิเชียร, 2524) ที่ว่า มนุษย์นั้นจะอยู่ในกลุ่มใดในสังคม โดยที่เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าอะไรดีอะไรชั่ว จากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ ซึ่งถือว่าเป็นด้วยแทนของสังคม และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของ อัลเบอร์ต แบนดูรา (Albert Bandura อ้างถึงใน กีรติ ศรีวิเชียร, 2524) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ได้เน้นการเรียนรู้โดยบังเอิญ และการเลียนแบบพฤติกรรมเป็นสำคัญ การเลียนแบบลักษณะและการกระทำของคนอื่น จะเป็นปัจจัยของการยอมรับลักษณะที่ดีและไม่ดีจากบุคคลอื่นได้ และเกิดได้อย่างกว้างขวางในสถานการณ์ทั่วไป ดังเด็กเลียนแบบพ่อแม่ ครูอาจารย์ ไปจนถึงวัยรุ่นเลียนแบบดาราภาพยนตร์ และสอดคล้องกับการศึกษาของรอฟแม่น(1970) ที่ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูกับ จริยธรรมสีประจำการ คือ การมีความรับผิดชอบ การยอมรับสารภาพผิด การยึดหลักแห่งตนและการด้านทานสิ่งยั่วยุ พญ.๒๒ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักในช่วงอายุ 4-13 ปี มีลักษณะทางจริยธรรมทั้งสีประจำการสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย

4. ปัจจัยด้านชีวสังคม ได้แก่ สถานภาพของครอบครัวและปัจจัยด้านกระบวนการส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษานิจหวัดพิษณุโลกในทางบวก แต่ปัจจัยด้านชีวสังคม คือ ระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง จะส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในทางลบ สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมของกีรติ ศรีวิเชียร(2524) ที่กล่าวว่า ระดับที่ 1 และขั้นที่ 2 พ่อแม่ ครู จะเป็นผู้ที่แนะนำให้เด็กประพฤติดนในทางที่ถูกต้องได้ดีที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของสมสุดา ผู้พัฒนา และจุฬารัตน์ วัฒนะ (2543) ที่ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมาก เกี่ยวข้องมากกับความกดดันภูมิใจที่ต่อมาดรามาด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของกำธร เสนอจันทร์ไชย (2539) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาผู้มีพุทธิกรรมกระทำการผิดจะมีผู้อุปกรະเลี้ยงดูเป็นบิดามารดา อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง นักศึกษาผู้มีพุทธิกรรม

การทำผิดจะมีบิดา หรือผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมและอุดสาหกรรมครัวเรือน ขณะที่นักศึกษาผู้ไม่มีพุทธิกรรมกระทำการทำผิดจะมีบิดาหรือผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มอาชีพเป็นนักธุรกิจ

5. จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อกุญแจธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก คือ ปัจจัยด้านกระบวนการ ส่วนปัจจัยด้านชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ซอฟแม่น (1970) ที่ศึกษาพบว่า การให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกุญแจธรรม จริยธรรมของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก เชิงบวก คือ ปัจจัยด้านกระบวนการ ส่วนปัจจัยด้านชีวสังคม คือ อาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อกุญแจธรรม จริยธรรมในเชิงลบ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนในระดับนี้ คือ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และสถานศึกษา ควรหาทางช่วยเหลือโดยการจัดกิจกรรมอบรม สั่งสอน และ หาแนวทางสนับสนุนให้เหมาะสมกับนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น เช่น วางแผนจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัด กรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกให้อยู่ในระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ และมีการสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมในการสอนรายวิชาด้วย รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกด้านความซื่อสัตย์สุจริต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องการไม่ ทุจริตในการสอบ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก รายข้อพบว่า เรื่องการเข้าถึงเครื่องพังช้ำดีไม่ทัน การไม่ไปทันเวลาด้วยเพื่อน การคุยกับ เพื่อนเวลาครุส่อน และการเตรียมความพร้อมในการเรียนและปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความเมื่อยล้าเพื่อเพื่อแต่ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก รายข้อพบว่า เรื่องการซื้อของมาฝาก เพื่อน ควรแบ่งให้เพื่อนใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีเครื่องจำภัต และการบริจาคสิ่งของให้กับ คนยากจน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเพื่อพาดแอง ในภาพรวมอยู่ระดับมาก รายข้อ พぶว่า เรื่องการหารายได้พิเศษด้วยตนเองเมื่อจำเป็น การซ้อมเลียนแบบ dracon ดังที่ชื่อ บ การไม่กล้าถกามครุยกรณ์มีปัญหาข้อสงสัย และการไม่ชอบเสนอตัวเข้าแข่งขันหรือทำงานที่ท้าทาย อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการประหยัด ในภาพรวมอยู่ระดับมาก รายข้อพบว่า เรื่องการ เก็บเงินบางส่วนไว้ฝากธนาคาร อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน คือ ผู้ปกครอง คุณครู อาจารย์ ชุมชน และสถานศึกษา ควรทราบไว้ เพื่อจะได้ทางช่วยเหลือ

ส่งเสริม สนับสนุน คุณธรรม จริยธรรมในส่วนที่นักเรียนยังมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนมากขึ้น และความมีการสอดแทรกการอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ความมีการศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ

2. ความศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาว่าความสอดคล้อง

3. ความมีการศึกษาการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ด้านอื่น ๆ เช่น ความมีเหตุผล ความกดดันภูมิใจ เทคนิค การรักษาภาระเบียนจินน์ ความเสียสละ ความสามัคคี ความอุตสาหะ ความขยัน ออดทน และการนิยมไทย เป็นต้น และศึกษาภัยด้วยแปรในจังหวัดอื่น เพื่อดูผลความสอดคล้อง และนำผลไปใช้ในการวางแผนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดพิษณุโลกต่อไป